

**Návrh na určenie investičného projektu
„Obmena dopravného letectva
Vzdušných síl ozbrojených síl
Slovenskej republiky“
za strategickú investíciu**

November 2024

Vzdušné sily ozbrojených síl SR v súčasnosti zabezpečujú plnenie požadovaných spôsobilostí leteckej prepravy osôb a materiálu prostredníctvom lietadiel C-27J Spartan (2 ks), L-410 (7 ks). Vzhľadom na zásadnú zmenu bezpečnostnej situácie v súvislosti s prebiehajúcimi vojenskými konfliktmi a krízovými situáciami a ich vplyvom na plnenie úloh ozbrojených síl SR vrátane požiadaviek na nové spôsobilosti Vzdušných síl ozbrojených síl SR tieto lietadlá nenapĺňajú operačnú potrebu v týchto oblastiach:

1. nedostačujúca prepravná kapacita a operačný dolet,
2. aktuálna dostupnosť lietadiel na plnenie požadovaných úloh,
3. zabezpečenie leteckých preprav do oblastí vojenských konfliktov,
4. zabezpečenie leteckých preprav pre plnenie úloh OS SR a MO SR v rámci zahraničnej spolupráce a potrieb MO SR,
5. zabezpečenie evakuačných letov z krízových oblastí,
6. plnenie úloh vzdušných síl na podporu obranných plánov SR,
7. zabezpečenie dostupnosti náhradných dielov a munície v rámci podpory modernizačných programov.

Na doplnkové zabezpečenie požadovanej prepravnej kapacity a operačného doletu sa ozbrojené sily SR spolu s ďalšími 9 aliančnými partnermi zapojili do medzinárodného systému SALIS (Strategic Airlift Interim Solution), ktorý zabezpečuje zdieľanie prístupu k strategickým leteckým prepravám nadmerného nákladu na základe ročne dohodnutej kvóty letových hodín. Pre potreby ozbrojených síl SR je zazmluvnených 20 letových hodín ročne v hodnote cca 950 000,-€, avšak v prípade riešenia krízovej situácie je dostupnosť leteckej techniky problematická. Systém SALIS je určený ako spojenecká podporná kapacita na zabezpečenie leteckých preprav, avšak nenahrádza vlastné národné kapacity z hľadiska ekonomickej efektívnosti ani dostupného objemu letových hodín.

Ďalším limitujúcim faktorom plnenia požadovaných spôsobilostí leteckej prepravy je zabezpečenie prevádzkyschopnosti leteckej techniky.

Prepravy na stredné vzdialenosti (taktické úlohy).

Dve taktické stredné dopravné lietadlá C-27J Spartan, ktoré boli dodané Vzdušným silám ozbrojených síl SR v rokoch 2017-2018, majú aktuálnu dostupnosť na úrovni jedného prevádzkyschopného lietadla. Tento počet je nedostatočný aj na zabezpečovanie požadovaných úloh bežného mierového života a potrieb MO SR.

Na získanie požadovanej dostupnosti bolo počas prvých piatich rokov prevádzky vynaložených viac ako 21 mil. € bez DPH a zmluvná cena za komplexnú logistickú podporu do roku 2027 predstavuje viac ako 35 mil. € bez DPH. Predikcia celkových nákladov na prevádzku dvoch lietadiel C-27J Spartan a ich modernizáciu pre splnenie špecifických podmienok prevádzky podľa noriem a štandardov NATO a odporúčania EUROCONTROL je viac ako 266 mil. € bez DPH.

Prepravy na krátke vzdialenosti.

Lahké dopravné lietadlá L-410 (7 ks), u ktorých sa v rokoch 2010-2013 podarilo výmenným spôsobom získať 4 ks nových lietadiel L-410 UVP-E20 majú aktuálnu dostupnosť na úrovni dvoch prevádzkyschopných lietadiel. Na túto dostupnosť bolo od roku 2010 doteraz vynaložených viac ako 33 mil. € s DPH, ktoré boli využité na vykonanie generálnych opráv, revízií a prehliadok, ako aj nevyhnutných modernizácií. Predpokladané náklady na udržanie ich prevádzkyschopnosti do roku 2028 predstavujú sumu 5,8 mil. € s DPH, pri zachovaní dnešnej cenovej úrovne. Zároveň výrobca lietadiel ukončuje technickú podporu pre súčasne používané letecké motory.

Návrh riešenia.

Na základe vyššie popísanej dostupnosti lietadiel, predikcie ďalších potrebných nákladov a pri zohľadnení minimálnej vojenskej požiadavky dosiahnuť a udržať nepretržitú dostupnosť minimálne dvoch stredných dopravných lietadiel MO SR navrhuje prehodnotiť ďalšie investície do modernizácie lietadiel C-27J Spartan a L-410 a obstaráť nové stredné dopravné lietadlá v počte 3+1 ks, ktoré budú plnohodnotne spĺňať špecifické podmienky prevádzky podľa noriem ICAO, štandardov NATO a odporúčaní EUROCONTROL definovaných pre vojenské lietadlá vzťahujúce sa na komunikačné, navigačné a identifikačné systémy a budú disponovať modernými avionickými systémami, modularitou nákladového priestoru a požadovanými systémami vlastnej ochrany na nasadenie aj v miestach s vysokou mierou ohrozenia.

Súčasne MO SR navrhuje obstaranie nového typu 2 ks dvojmotorových prúdových lietadiel určených primárne k získaniu novej prepravnej spôsobilosti na prepravu cestujúcich na stredné vzdialenosti s kapacitou do 15 prepravovaných osôb. Vzdušné sily ozbrojených síl SR v súčasnosti uvedené prepravné úlohy plnia len s obmedzeniami kombináciou kapacít lietadiel L-410 a C-27J, ktoré však nie sú primárne určené pre takýto typ prepravných úloh (požadovaný dolet, cestovná rýchlosť, počet cestujúcich, ekonomika prepravy). Uvedený typ je zároveň možné využiť na špeciálne zdravotnícke lety a individuálnu prepravu osôb za výrazne nižšie prevádzkové náklady.

Pre realizáciu vyššie uvedených návrhov pre ďalší rozvoj spôsobilostí stredných dopravných lietadiel vo Vzdušných silách ozbrojených síl SR MO SR navrhuje zabezpečiť znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva na určenie aktuálnej majetkovej hodnoty všetkých lietadiel typov L-410 a C-27J Spartan, ktoré budú využité ako podklad pre prijatie rozhodnutia o rozvoji dopravného letectva SR.

Stredné dopravné lietadlá C-27 J Spartan navrhuje MO SR prevádzkovať do doby dodania nových stredných dopravných lietadiel so súčasným začatím procesu obstarania nových stredných dopravných lietadiel v počte 3 ks + 1 ks opcia. Po obstaraní nových stredných dopravných lietadiel MO SR ukončí prevádzku lietadiel C-27 J Spartan a budú poskytnuté na predaj, zámenu alebo ako protihodnota.

K získaniu novej prepravnej spôsobilosti na prepravu cestujúcich na stredné a dlhé vzdialenosti MO SR navrhuje bezodkladne začať proces obstarania 2 ks dvojmotorových prúdových lietadiel s prepravnou kapacitou do 15 osôb, lietadlá L-410 budú prevádzkované v počte 2-3 ks a budú využívané prevažne na výcvik personálu, s ponechaním dostatočnej zásoby náhradných dielov na ich prevádzku. Finančné krytie nákupu dvojmotorových prúdových lietadiel bude zabezpečené predajom, zámenou alebo protihodnotou za vyradené ľahké dopravné lietadlá L-410.